

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4
ADMINISTRATIVE SKILLS OF THE SCHOOL ADMINISTRATORS IN
THE 21ST CENTURY UNDER OF KHON KAEN PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 4

¹พงษ์พันธ์ อัสพันธ์ และ ²วานิช ประเสริฐพร
¹Pongpan Assapan and ²Vanich Prasertphorn

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, ประเทศไทย
Northeastern University, Thailand

¹pongpan.assapan@gmail.com, ²vanich.pra@neu.ac.th

Received: May 31, 2023; Revised: July 25, 2023; Accepted: August 31, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4) เปรียบเทียบระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 จำแนกตาม เพศ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา และ 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในสถานศึกษา จำนวน 335 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านมีค่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) การเปรียบเทียบระดับทักษะการบริหารของ

¹ นักศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 จำแนกตาม เพศ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวม มีความเห็นต่อระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 3) แนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 มีทั้งหมด 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ทักษะด้านการสื่อสาร 2) ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล 3) ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ 4) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และ 5) ทักษะด้านการสร้างทีมงาน

คำสำคัญ : ทักษะการบริหาร, ผู้บริหารสถานศึกษา, สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4

Abstract

This research aimed to 1) Study the level of administrative skill of school administrators in the 21st century Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 4 2) Compare the level of management skill of school administrators in the 21st century Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 4 according to gender, working experience, and school size and 3) Study frameworks for skill development of school administrators in the 21st century Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 4. The sample group consisted of 335 school teachers grouping by Taro Yamane's method. The tools for data collection was questionnaire with 5 level rating scale. Statistics for data analysis were Frequency, Percentage, Means, Standard Deviation, t-test, One-way ANOVA, and Scheffe's method for paired comparison. The result showed 1) The level of administrative skill of school administrators in the 21st century Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 4 overall was in high level and each aspect was at high level in every aspects. 2) The comparison for the level of management skill of school administrators in the 21st century Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 4 according to gender, working experience, and school size overall revealed that gender, working experience, and school size had an effect on the level of administrative skill of school administrators in the 21st century Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 4 indifferently at the statistical significance level of 0 .0 5 3) The frameworks for administrative skill development of school administrators in the 21st century, Khon Kaen Primary Educational Service Area

Office 4 composed of 5 aspects in 1) Communication skills 2) Technological and digital skills 3) Analytical and creative skills 4) Interpersonal skills and 5) Team building skills.

Keyword : Administrative Skill, School Administrators, Office of Khon Kaen Primary Educational Service Area 4

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสร้างคน สังคม และชาติ ถือได้ว่าเป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นพลวัตของโลกในยุคศตวรรษที่ 21 พบว่า การศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันในเวทีโลก ภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลก ควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศไว้ ในส่วนของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และการพัฒนาประเทศ ภายใต้แรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์ และแรงกดดันภายในประเทศที่เป็นปัญหาวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญ เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี และประเทศสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศจากที่มีรายได้ปานกลาง ไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้วมีรายได้เพิ่มขึ้นรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคต

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562: 17) ได้ตระหนักถึงความสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ที่เน้นการวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่ง และมีคุณภาพพร้อมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปข้างหน้าได้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่ง “คนไทยในอนาคต จะต้องมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้านและมีสุขภาพที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักชาติศรัทธา และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและ ภาษาที่ 3 และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สูการเป็นคนไทย ที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นวัตกรรม ผู้ประกอบการเกษตรยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมี สัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง”

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ได้รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2563 ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

เนื่องจากผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการในสถานศึกษาภายใต้สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 เป็นผู้บริหารที่ได้รับการแต่งตั้งในช่วงระยะเวลาไม่เกิน 2 ปี ซึ่ง อาจจะมีทักษะการบริหารไม่มากพอ จึงได้จัดดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพผู้บริหาร สถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ได้สังเกตเห็นถึงความสำคัญของศักยภาพผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อการเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ มี ภาวะผู้นำและสมรรถนะด้านการจัดการที่ดี สามารถเปลี่ยนแปลงและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สากล และไทยอันจะนำไปสู่การพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4

ด้วยความสำคัญดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาใน ศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ซึ่งผลการวิจัยจะ เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อ วางแผนพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ซึ่งเป็นส่วนที่ทำให้การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาประสบผลสำเร็จ และมี ประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 จำแนกตาม เพศ ประสบการณ์ ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4

วิธีการดำเนินวิจัย

จากการศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 มีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 จำนวน 175 โรงเรียน จำนวน 1,033 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 จาก 46 โรงเรียน จำนวน 335 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม เรื่องทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 มี 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ ค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) ด้วยการวิเคราะห์ค่าที (t-test) กรณีที่พบว่ามี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ข้อมูลเชิงพรรณนาเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ครูผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 56.70 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในสถานศึกษามากกว่า 5 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 61.20 และสถานศึกษาที่สังกัดอยู่ในปัจจุบันมีขนาดกลาง (นักเรียนตั้งแต่ 120 -179 คน) คิดเป็นร้อยละ 48.40

2. ระดับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ระดับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =4.17) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ 1) ทักษะด้านการสร้างทีมงาน (\bar{X} = 4.27) 2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (\bar{X} = 4.26) 3) ทักษะด้านการสื่อสาร (\bar{X} =4.14) 4) ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล (\bar{X} = 4.12) และ 5) ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ (\bar{X} =4.06) ตามลำดับ

2.1 ทักษะด้านการสร้างทีมงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =4.27) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก คือผู้บริหารมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมเกี่ยวกับการเสริมสร้างความสามัคคีภายในโรงเรียน (\bar{X} = 4.39) ผู้บริหารรู้จักบุคลากรในโรงเรียนเป็นรายบุคคลอย่างทั่วถึง (\bar{X} =4.38) ผู้บริหารมีความสามารถในการนำให้บุคลากรทุกคนมี

เป้าหมายในการทำงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ($\bar{X}=4.37$) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารหาแนวทางให้บุคลากรทำงานร่วมกันหรือประสานงานกัน ($\bar{X}=4.09$)

2.2 ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.26$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก คือผู้บริหารสามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นได้ในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X}= 4.38$) ผู้บริหารให้ขวัญและกำลังใจต่อคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนโดยเท่าเทียมกัน ($\bar{X}=4.37$) ผู้บริหารจัดระบบการประสานงานระหว่างสถานศึกษากับชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X}=4.37$) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารมีอริยาไศยที่ดีต่อครูและบุคลากรในสถานศึกษาและผู้ร่วมงานในทุกระดับ ($\bar{X}=4.17$)

2.3 ทักษะด้านการสื่อสาร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก คือ ผู้บริหารสามารถประชาสัมพันธ์ผลงานไปสู่ชุมชนด้วยวิธีการที่หลากหลาย ($\bar{X}=4.21$) ผู้บริหารมีความสามารถในการถ่ายทอดนโยบายสู่การปฏิบัติได้อย่างชัดเจน ($\bar{X}=4.17$) ผู้บริหารสามารถให้คำแนะนำวิธีการปฏิบัติงานแก่บุคลากรในสถานศึกษาได้ ($\bar{X}=4.16$) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสามารถเจรจาต่อรอง โน้มน้าว และเกลี้ยกล่อมเพื่อให้เกิดผลดีในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากร ($\bar{X}=4.04$)

2.4 ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.12$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก คือ ผู้บริหารจัดกิจกรรมให้ครูและนักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล ($\bar{X}=4.21$) ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อช่วยปฏิบัติงานและใช้ในการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}=4.18$) ผู้บริหารส่งเสริมให้นักเรียนใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และเครื่องมือสื่อสารอย่างถูกต้อง ($\bar{X}=4.15$) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบ และสามารถนำไปใช้ได้ ($\bar{X}=4.05$)

2.5 ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก คือ ผู้บริหารมีการบริหารโครงการ กิจกรรมและทรัพยากรต่าง ๆ ได้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการที่ได้วางไว้ ($\bar{X}=4.27$) มีการกระตุ้นครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เกิดความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ และกล้าที่จะคิดนอกกรอบในการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพ ($\bar{X}= 4.22$) ผู้บริหารสามารถคิดเชื่อมโยงได้อย่างเป็นระบบจากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ได้อย่างเป็นองค์รวม ($\bar{X}= 4.19$) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สามารถบูรณาการวิธีการทำงานที่หลากหลายเข้าด้วยกันโดยอาศัยการเชื่อมโยงและจัดลำดับขั้นตอนความสำคัญได้อย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X}=3.75$)

3. การเปรียบเทียบระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 จำแนกตาม เพศ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวม ครูที่มีตาม เพศ ประสบการณ์ใน

การปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา มีความเห็นต่อระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. แนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 มีทั้งหมด 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ทักษะด้านการสื่อสาร 2) ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล 3) ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ 4) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และ 5) ทักษะด้านการสร้างทีมงาน

อภิปรายผล

1. ระดับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ ทักษะด้านการสร้างทีมงาน ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล และทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การบริหารสถานศึกษาในปัจจุบันที่อยู่ในยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นศตวรรษที่โลกของเทคโนโลยีและนวัตกรรม ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้านทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจและการเมืองการปกครอง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและยากที่จะคาดเดาได้ว่าจะเกิดอะไรต่อไป อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยส่วนมากเป็นผู้บริหารยุคใหม่ ที่ให้ความสำคัญกับการทำงานเป็นทีม การสร้างมนุษยสัมพันธ์ รวมถึงการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทในการบริหารสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ แพรดาว สอนองผัน และเสาวณี สิริสุขศิลป์ (2557) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้บริหารและเสนอแนวการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 พบว่า ทักษะที่มีแนวโน้มที่เป็นไปได้มากที่สุดและมีความเห็นสอดคล้องกันอันดับแรก คือ ทักษะด้านการสร้างทีมงาน และสอดคล้องกับการศึกษาของ ศรสวรรค์ บุญณกรณ์ชัย (2561) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนทวีธาภิเศก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า ความคิดเห็นของครู ที่มีต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนทวีธาภิเศก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยรวม อยู่ในระดับมาก

1.1 ทักษะด้านการสร้างทีมงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมเกี่ยวกับการเสริมสร้างความสามัคคีภายในโรงเรียน รู้จักบุคลากรในโรงเรียนเป็นรายบุคคลอย่างทั่วถึง มีความสามารถในการนำให้บุคลากรทุกคนมีเป้าหมายในการทำงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุวิมล ทองจำรัส และสัจจิวรรณ ทรรพวุฒ (2563) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่

21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวมทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับมาก ตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ทักษะการสร้างทีมงาน ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม ทักษะการแก้ปัญหาและทักษะการสื่อสาร และการศึกษาของ มณฑาทิพย์ นามนุ (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 อยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ซึ่งประกอบด้วย ทักษะทางด้านการสื่อสาร ทักษะทางด้านการบริการจัดการองค์การ ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ทักษะทางด้านเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์

1.2 ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 สามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นได้ในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม มีการให้ขวัญและกำลังใจต่อคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนโดยเท่าเทียมกัน มีการจัดระบบการประสานงานระหว่างสถานศึกษากับชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุวิมล ทองจำรัส และสัจจวรรณ ทรรพพสุ (2563) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวมทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับมาก ตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ทักษะการสร้างทีมงาน ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม ทักษะการแก้ปัญหาและทักษะการสื่อสาร และการศึกษาของ มณฑาทิพย์ นามนุ (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 อยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ซึ่งประกอบด้วย ทักษะทางด้านการสื่อสาร ทักษะทางด้านการบริการจัดการองค์การ ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ทักษะทางด้านเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์

1.3 ทักษะด้านการสื่อสาร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 มีการประชาสัมพันธ์ผลงานไปสู่ชุมชนด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีความสามารถในการถ่ายทอดนโยบายสู่การปฏิบัติได้อย่างชัดเจน อีกทั้งยังสามารถให้คำแนะนำวิธีการปฏิบัติงานแก่บุคลากรในสถานศึกษาได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สิริพร ราศรี และจิรนาถ ภูริเศวตกำจร (2564) ได้ทำการศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชสีมา พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมในระดับมาก แต่รายด้านประกอบด้วย ด้านความซื่อสัตย์และคุณธรรม ด้านการเป็นนักคิดวิเคราะห์และคิดสร้างสรรค์ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการสร้าง

เครือข่ายชุมชน ด้านมุ่งมั่นและพากเพียร ด้านการสื่อสารและทักษะการใช้เทคโนโลยี อยู่ระดับมาก ตามลำดับ และยังสอดคล้องกับมณฑาทิพย์ นามนุ (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 อยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ซึ่งประกอบด้วย ทักษะทางด้านการสื่อสาร ทักษะทางด้านการบริการจัดการองค์การ ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ทักษะทางด้านเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์

1.4 ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 มีการจัดกิจกรรมให้ครูและนักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล มีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อช่วยปฏิบัติงานและใช้ในการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการส่งเสริมให้นักเรียนใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และเครื่องมือสื่อสารอย่างถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของมณฑาทิพย์ นามนุ (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 อยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ซึ่งประกอบด้วย ทักษะทางด้านการสื่อสาร ทักษะทางด้านการบริการจัดการองค์การ ทักษะด้านการคิด อีกทั้งยังสอดคล้องกับการศึกษาของ ณัฐกร วรรณวัฒน์ และภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2564) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูมีการรับรู้ต่อทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งประกอบด้วย ทักษะการสื่อสาร ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล

1.5 ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 มีการบริหารโครงการ/กิจกรรมและทรัพยากรต่างๆ ได้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการที่ได้วางไว้ มีการกระตุ้นครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เกิดความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ และกล้าที่จะคิดนอกกรอบในการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ณัฐกร วรรณวัฒน์ และภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2564) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูมีการรับรู้ต่อทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งประกอบด้วย ทักษะการสื่อสาร ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล และการศึกษาของ สิริพร ราศรี และจිර

นาถ ภูริเศวตกำจร (2564) ได้ทำการศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 มีคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ตามลำดับดังนี้ ด้านความซื่อสัตย์และคุณธรรม ด้านการเป็นนักคิดวิเคราะห์และคิดสร้างสรรค์ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการสร้างเครือข่ายชุมชน ด้านมุ่งมั่นและพากเพียร ด้านการสื่อสารและทักษะการใช้ เทคโนโลยีตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 จำแนกตาม เพศ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา อภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ที่เป็นเพศชายและเพศหญิงมีทักษะใกล้เคียงกันไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ มณฑาทิพย์ นามนุ (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ผลการเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ ศรสวรรค์ บุญณกรณ์ชัย (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนทวีธาภิเศก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู ที่มีต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนทวีธาภิเศก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน พบว่าครูที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนทวีธาภิเศก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 มีเทคนิคในการคิดเชิงกลยุทธ์ วางแผน กำหนดนโยบายและทิศทางของ สถานศึกษาได้อย่างชัดเจน มีเทคนิคในการตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลสารสนเทศ นอกจากนี้ จะต้องมีเทคนิคการสั่งการการมอบหมายงาน การประเมิน การสอนงาน รวมทั้งเทคนิควิธีการในการ ปฏิบัติการจัดกิจกรรมที่หลากหลายน่าสนใจ เทคนิคในการใช้สื่ออุปกรณ์ เทคโนโลยีได้อย่าง คล่องแคล่ว และมีเทคนิคในการระดมความคิดการทำงานแบบร่วมมือ

ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ มณฑาทิพย์ นามนุ (2561) ได้ทำการศึกษารื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ผลการเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ สุวัฒน์ กุ้เกียรติกาญจน์, วิจิต แสงสว่าง (2564) ได้ทำการศึกษารื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา ไม่แตกต่างกัน

2.3 ครูที่อยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ขนาดของสถานศึกษาส่วนใหญ่ต่างมีความเห็นสอดคล้องตอกันว่าผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ได้ใช้ทักษะการบริหารที่เหมาะสมกับยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สิริพร ราศรี และจิรนาถ ภูริเศวตกำจร (2564) ได้ทำการศึกษารื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ที่มี ประสบการณ์การบริหารสถานศึกษา ระดับการศึกษา และขนาดสถานศึกษาต่างกันมีคุณลักษณะของผู้บริหาร สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ สุวัฒน์ กุ้เกียรติกาญจน์, วิจิต แสงสว่าง (2564) ได้ทำการศึกษารื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา ไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 มีทั้งหมด 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ทักษะด้านการสื่อสาร 2) ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล 3) ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ 4) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และ 5) ทักษะด้านการสร้างทีมงาน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ แพรดาว สอนองฝัน และ เสาวณี สิริสุขศิลป์ (2557) ได้ทำการศึกษารื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 ที่พบว่า ทักษะที่มีแนวโน้มที่เป็นไปได้มากที่สุดและมีความเห็นสอดคล้องกันอันดับแรก คือ ทักษะด้านการสร้าง ทีมงาน และมีแนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้ 1) ทักษะด้านเทคนิค คือ ผู้บริหารจะต้องศึกษา หาความรู้ เรียนรู้เทคนิควิธีการปฏิบัติงานใหม่ๆ

ตลอดเวลา 2) ทักษะด้านมนุษย คือ ผู้บริหารควรยึดหลักพรหมวิหาร 4 มีอารมณ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส เข้ากับคนได้ง่าย 3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด คือ ผู้บริหารควรศึกษาข้อมูลรอบด้าน และนำไปกำหนดนโยบาย กลยุทธ์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ 4) ทักษะด้านการศึกษาและการสอน คือ ผู้บริหารจะต้องพัฒนาตนเองและเป็นผู้รู้ด้านวิชาการ 5) ทักษะด้านความรู้ความคิด คือ ผู้บริหารควรศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง โดยอาศัยความรู้ ประสบการณ์ หลักและทฤษฎีต่างๆมาช่วยในการวิเคราะห์และตัดสินใจ 6) ทักษะด้านการบริหาร คือ ผู้บริหารควรศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎีการบริหารและนำมาประยุกต์ใช้ปรับปรุง การทำงาน 7) ทักษะด้านการวางแผน คือ ผู้บริหารควรมีเทคนิคในการวางแผน 8) ทักษะด้านการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ คือ ผู้บริหารควรรู้เทคนิคการสื่อสาร การพูดให้เหมาะสมกับสถานการณ์ 9) ทักษะด้านการประเมิน คือ ผู้บริหารควรพัฒนา ศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินในรูปแบบต่าง ๆ 10) ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารและการบริหารจัดการ คือ ผู้บริหารจะต้องเปิดใจกว้าง ก้าวให้ทันการเปลี่ยนแปลง ทางเทคโนโลยี และ 11) ทักษะด้านการสร้างทีมงาน คือ ผู้บริหารควรสร้างความตระหนักในการทำงานเป็นทีม และสอดคล้องกับการศึกษาของ สัตตบุษย์ โพธิ์รุท (2564) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผลการศึกษาพบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลโรงเรียน ที่ควรได้รับการพัฒนา จำนวน 3 ทักษะได้แก่ 1) ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ควรจัดอบรม ประชุม สัมมนา PLC แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในโรงเรียนที่ปฏิบัติเป็นเลิศ มีการนิเทศติดตาม จัดประกวดการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม 2) ทักษะการกำหนดวิสัยทัศน์ ควรจัดอบรม สัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ศึกษาดูงานในประเทศต่างประเทศ ผู้บริหารครูผู้สอนและบุคลากรกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกัน และ 3) ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ ควรจัดทำนโยบายพัฒนาทักษะการคิด จัดอบรม ประชุม สัมมนา ทำ PLC ร่วมกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้คิดสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาและจัดทำแบบทดสอบประเมินผู้บริหาร

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ทักษะการสร้างทีมงานเป็นหัวใจหลัก ที่จะนำองค์กรไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ นั้น จำเป็นต้องมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมเกี่ยวกับการเสริมสร้างความสามัคคีภายในโรงเรียน รู้จักบุคลากรในโรงเรียนเป็นรายบุคคลอย่างทั่วถึง มีความสามารถในการนำให้บุคลากรทุกคนมีเป้าหมายในการทำงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยผู้บริหารมีการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างให้กับบุคลากรในการสร้างความมั่นใจในการทำงาน ไม่เคร่งเครียดในการทำงานมากเกินไป มีการรับฟังความคิดเห็นของทีมงานซึ่งจะส่งผลให้ผู้บริหารสามารถสร้างเครือข่ายการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- แพรวดา สนองฝัน และเสาวณี สิริสุขศิลป์ (2557) ทักษะของผู้บริหารและเสนอแนวการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3
- ศรสวรรค์ บุญณกรณ์ชัย (2561) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนทวีธาภิเศก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1
- สุวิมล ทองจำรัส และสัจจวรรณ ทรรพวุธ (2563) ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครปฐม เขต 2
- มณฑาทิพย์ นามนุ (2561) ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
- สุวิมล ทองจำรัส และสัจจวรรณ ทรรพวุธ (2563) ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครปฐม เขต 2
- สิริพร ราศรี และจิรนาถ ภูริเศวตกำจร (2564) คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา
- ณัฐกร วรรณวัฒน์ และภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2564) ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร

